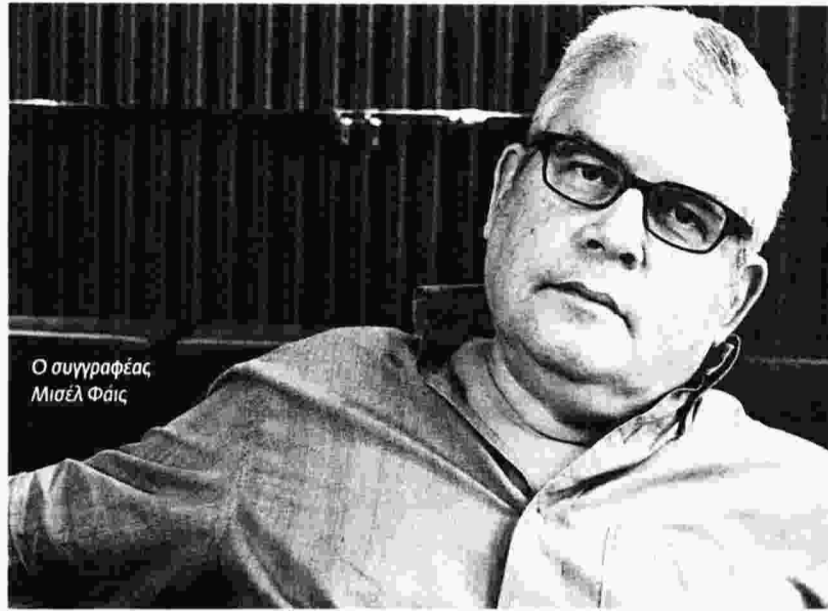

κριτική

Ο συγγραφέας
Μισέλ Φάις

Πανικός και φόβος

Με σοφά μελετημένη αρχιτεκτονική και εξαιρετικά δυνατές εσωτερικές εντάσεις η **καινούργια νουβέλα** του **Μισέλ Φάις**

ΤΟΥ
ΒΑΓΓΕΛΗ ΧΑΤΖΗΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

Η κορτιζόλη είναι η ορμόνη του άγχους και της κατάθλιψης, και η κυρία η οποία πρωταγωνιστεί στον μονόλογο της καινούργιας νουβέλας του Μισέλ Φάις βυθίζεται, από την πρώτη ως και την τελευταία σελίδα, στον πανικό και στον φόβο. Για αυτό ίσως και δεν ακούμε κανένα άλλο όνομά της κατά τη διάρκεια της δράσης ενώ το Lady Cortisol του τίτλου, που εμφανίζεται και στο εσωτερικό του κειμένου, επιτείνει ενδεδειγμένα την τρομώδη ατμόσφαιρα. Προς τι όμως ο πανικός και ο φόβος; Τι είναι εκείνο που κάνει την ηρωίδα να στριφογυρίζει σαν ποντίκι παγιδευμένο στη φάκα του;

Από τις ενδείξεις που μας δίνουν τα συμφραζόμενα, η πρωταγωνίστρια πρέπει να είναι πολύ άβολα καθισμένη σε ψυχαναλυτικό ντιβάνι – ενδεχομένως ωστόσο και όχι. Όταν υποχρεωμένη να απαντά ακατάπαυστα σε ερωτήσεις που της απευθύνει ένας επίσης ανώνυμος άνδρας, μπορεί να καταπιέζεται από τη μεθοδευμένα ουδέτερη φωνή του, μπορεί εν τούτοις να συμβαίνει και κάτι άλλο: να έχει απλώς επινοήσει τον συνομιλητή της, να τον χρησιμοποιεί σαν ένα είδος κρυφού καθρέφτη που τη βοηθάει να υπομείνει τις απαντήσεις της κρίσεις σε ένα περιβάλλον παγερής μοναξιάς και απόλυτης απομόνωσης. Έτσι κι αλλιώς, οι ερωτήσεις που δέχεται η τυραννικά μονολογούσα κυρία δεν είναι πάντοτε ερωτήσεις θεραπευτή (υποκύπτουν συχνά σε μίαν υπόγεια παράνοια) και το κυριότερο δεν διατυπώνονται ποτέ έξω από το παραλήρημά της: αποτελούν αντιθέτως λόγο ενσωματωμένο στον δικό της κεντρομόλο, εμμονικό και αφόρητα επαναληπτικό λόγο – έναν λόγο που πάσχει, για

να παραπέμψω σε έναν στίχο του Νίκου Καρούζου, από ύπαρξη.

Τι προσπαθεί παρ' όλα αυτά να πετύχει με τις απαντήσεις της η ηρωίδα; Σίγουρα όχι να ξεφύγει από τον πύρινο κύκλο της ο οποίος δεν αποκλείεται να της προσφέρει, τουλάχιστον κάποιες ώρες, και μια μαζοχιστική χαρά. Ένας από τους δρόμους που μπορούμε να πάρουμε για να κατανοήσουμε τις αντιδράσεις της είναι οπωσδήποτε ο ψυχαναλυτικός. Οι κανόνες του acting out λειτουργούν εδώ με όλες τις σημασίες που έχει η φράση στα αγγλικά: εξωτερικεύω, ατακτώ, παρεκτρέπομαι αλλά και παίζω επί σκηνής. Η Lady Cortisol παίζει επί σκηνής (με έναν τρόπο ανάμεσα σε τραγάλο και ασύδοτο αυτοσαρκασμό) τον εαυτό της και το σώμα της: τα παιδικά της χρόνια, τη λαϊμπτόμο της οικογενειακής της κληρονομιάς, τη θανατοφοβία της, τις σεξουαλικές της ορέξεις (κάποτε σκέτα ψυχικά ξεφτίδια), τις φαντασιώσεις της περί πορνείας, καθώς και τα ομοφυλοφιλικά της αποθνήσκοντα.

Ο άλλος δρόμος για να εξηγήσουμε τις απαντήσεις της είναι η νεύρωση της γλώσσας και της αφήγησης. Η εμπύρετη γλώσσα από την οποία έχει κατακλυστεί η πρωταγωνίστρια συνιστά κατά πάσα πιθανότητα τον μοναδικό λόγο για τον οποίο κρατιέται ακόμη εν ζωή, το μοναδικό μέσο για την έστω έγκλειστη επιβίωσή της. Ανάλογο έργο θα επωμιστεί και η αφήγηση: λέγοντας ιστορίες των οποίων η εμβρυώδης πλοκή καταλήγει σταθερά στο ίδιο σημείο, η Lady Cortisol δεν νοιάζεται για το νόημα και τον σκοπό τους αλλά για την ηδονή που προσφέρει το φρετζ της ανακύκλωσής τους. Ο Φάις έχει γράψει ένα βιβλίο με σοφά μελετημένη αρχιτεκτονική και εξαιρετικά δυνατές εσωτερικές εντάσεις. Ένα βιβλίο πολύ κοντά και ταυτοχρόνως αρκετά μακριά από την προηγούμενη πεζογραφία του.

|||||||
ΜΙΣΕΛ ΦΑΪΣ
Lady Cortisol.
Νουβέλα
Εκδόσεις Πατάκη,
σελ. 125, τιμή 8 ευρώ

